

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORZDZTWA ZAWODOWEGO
W KLIMATYCZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 IM. JERZEGO MICHEJDY
W USTRONIU.

Regulamin obowiązuje od roku szkolnego 2018/2019

1. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę średnią, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperamentu, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne);
- szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów;
- działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego dzięki zaangażowaniu wszystkich osób realizujących zadania z doradztwa zawodowego daje efekt synergii. Przygotowany dokument WSDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole

2. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. :

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej¹ z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły.
- Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 5 ust. 1, oraz koordynacja jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 5 ust. 1;
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

3. Struktura WSDZ opracowywanego na cykl kształcenia.

➤ **Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej**

Celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji^{1 2}.

➤ **Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci**

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- -zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;

---

¹ Cele orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego dla szkoły podstawowej zostały zaczerpnięte z przykładowych programów doradztwa zawodowego dla szkoły podstawowej opracowanych w ramach współfinansowanego z EFS projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży 2 dorosłych” realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań - młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII-VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego - zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kąpek zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe (w miarę możliwości);
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
  - prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym (dla chętnych uczniów).

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;

- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: bibliotekę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego³, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców - m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli)⁴;
  - podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub

³ Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (*Dz.U. z 2017 r., poz. 703*).

⁴ Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (*Dz.U. z 2017 r., poz. 1591*).

poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, w wizytach zawodo- znawczych w zakładach pracy).

➤ **Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym**

Realizatorzy i uczestnicy:

WSDZ realizowany będzie przez społeczność szkolną: dyrekcję szkoły, nauczycieli i wychowawców, pedagoga szkolnego, psychologa, doradcę zawodowego, uczniów klas 1 – 8 i ich rodziców . Szkoła będzie w tym zakresie współpracowała z instytucjami i organizacjami wspierającymi jej pracę.

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

Koordinator doradztwa zawodowego bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Doradca zawodowy, pedagog i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych. W zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji. Kierują uczniów do specjalistycznych placówek, pedagog może badać losy absolwentów.

-Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i tematyki dotyczącej zawodów. Uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programowa odnoszącą się do doradztwa zawodowego.

Szczegółowe zadania nauczycieli poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

swoich zdolności i umiejętności.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

- uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera.

- Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania.
- Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny.
- Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach.
- Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciel informatyki, zajęć komputerowych

- prowadzi naukę poszukiwania, selekcyjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich.
- pomaga uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół ,
- wyjaśnia organizację pracy i przepisy BHP w pracy z komputerem,
- uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych.
- prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym.
- Wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego

- omawiają charakter pracy w różnych zawodach,
- uczą tworzenia wypowiedzi: pisania życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji).
- Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii.
- Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki

- uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach.
- kształtują umiejętność posługiwania się procentami,
- zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości.
- uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych

- zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności.
- prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym.
- uczą tworzenia wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie).
- zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przyrody

- omawiają stan zdrowia i choroby człowieka, nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. W
- wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się.
- wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.
- zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciele historii i społeczeństwa

- informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania.
- wyjaśniają demokratyczny charakter państwa.
- charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka.
- zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie.
- Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie).
- zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej.
- uczą tworzenia drzewa genealogicznego.
- omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. P
- prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego

- omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie

- prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia.

- zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.
- kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciel muzyki

- zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką,
- przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki

- zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury.
- uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki

- opisuje funkcje urządzeń technicznych,
- omawia kolejność działań technologicznych,
- organizacje miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania.
- uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.
- specyfiką i charakterystyką wybranych zawodów i predyspozycjami zawodowymi.

Nauczyciel Geografii

- struktura zatrudnienia oraz migracje.
- znaczenie terminów rynek pracy , struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo, podaż pracy, popyt na pracę, konkurencja na rynku pracy
- podział gospodarki na sektory
- zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce w XX i XXI w.
- struktura zatrudnienia ludności Polski na tle wybranych państw Europy
- przyczyny i skutki bezrobocia w Polsce
- zróżnicowane przestrzenne bezrobocia w Polsce oraz krajach Europy
- zależność pomiędzy poziomem wykształcenia a możliwościami zatrudnienia
- przyczyny i skutki emigracji zarobkowej
- różnice w strukturze zatrudnienia w krajach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo
- główne aktualne problemy rynku pracy w Polsce i własnym regionie

Nauczyciel biologii ,chemii

- omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach
- wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków pracy, nauki, zasad uczenia się

- wdrażają do planowania dnia i organizacji pracy
- zapoznają z zawodami rolnictwa biologii i chemii, ochrony środowiska, ocgrony zdrowia

Nauczyciele bibliotekarze

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego
- prenumerują czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego,
- udostępniają ulotki o szkołach.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.
- aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie

realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Inne osoby zatrudnione w szkole. np.

pielęgniarka, absolwenci

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków - adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Zależnie od koncepcji pracy szkoły podstawowej zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać modyfikacjom.

➤ **Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym**

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy powinien mieć zapewniony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych. Uczniowie mają dostęp do komputerów w szkolnej pracowni informatycznej lub w bibliotece. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w sali, pokoju z dostępem do Internetu dla doradcy zawodowego oraz dla uczniów.

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.);
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, kserokopiarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp)
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,

np. karty do flipcharta, markery;

- tablice (flipchart, ścienna, magnetyczna).

Sojusznicy - sieć współpracy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, także dla szkół podstawowych, stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przykłady działań placówek z którymi szkoła w miarę swoich możliwości może współpracować w obszarze doradztwa zawodowego:

Zakres współpracy z placówkami może ulec modyfikacji i dostosowaniu do potrzeb szkoły, uczniów, rodziców.

(W zależności od specyfiki szkoły, jej potrzeb i możliwości, a także otoczenia społeczno-gospodarczego nawiązuje ona kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego).

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach,

konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;

- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym - szczególnie dla klas VII i VIII;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

Centra kształcenia praktycznego (CKP):

- organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych;
- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych;
- organizowanie dla uczniów zajęć rozwijających ich zainteresowania i pasje;
- współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym;
- informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Stowarzyszenia branżowe:

- udzielanie informacji o istniejących firmach, potencjalnych pracodawcach w danej branży.

Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.

Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery:

- prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dalszego planowania kariery;
- prowadzenie seminariów, konferencji, warsztatów;
- wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych;
- umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

Pracodawcy:

- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych;
- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin:

- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:

- organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych,
- organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

Organizacje pozarządowe:

- propagowanie idei wolontariatu;
- umożliwianie uczniom doświadczenia pracy;
- realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

Inne: podmioty, które mogą być partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, np. klastry edukacyjne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje pracodawców.

➤ **Szkoła współpracuje ze środowiskiem i instytucjami:**

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie
2. Można Inaczej Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie
5. Sąd Rejonowy w Cieszynie
6. Zespół Poradni Psychologiczno-pedagogicznej
7. Policja
8. Straż Pożarna
9. Firma Kubala
10. RM Gastro
11. Politechnika Śląska
12. Szkoły branżowe, ponadpodstawowe

➤ **Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ:**

Dla uczniów i rodziców:

- dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców;
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów;
- mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy;
- pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;

- przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- lepsze wyniki edukacyjne uczniów;
- zwiększenie konkurencyjności szkoły;
- realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę średnią;
- promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

➤ **Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ**

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy.

Ewaluacja:

- Indywidualne rozmowy.
- Sprawozdanie na koniec roku.
- Zapisy w dzienniku elektronicznym.

Załącznik

Słownik pojęć

Działania związane z doradztwem zawodowym - ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego - zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r., poz. 703).

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu - zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Ustawa Prawo oświatowe art. 109.1. pkt 5 oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.

w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach - Dz.U. z 2017 r., poz. 1591).

Preorientacja zawodowa - ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa - ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe - uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Uczeń - dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) - celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.

Niniejszy program wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego został zaczerpnięty z opracowania wzorcowego następujących autorów: Alina Dziurkowska, Małgorzata Skoryna, Edyta Załoga. Został dostosowany do potrzeb szkoły i zaktualizowany zgodnie z wejściem Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

➤ **Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym 2018/2019**

Opracowanie WSDZ na cały cykl kształcenia w szkole podstawowej.

Lp.	Zadania	Sposób realizacji/czas realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Doskonalenie umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych postaw społecznych	-stwarzanie sytuacji umożliwiających pracę zespołową (zajęcia dydaktyczno-wychowawcze) -realizacja projektów edukacyjnych -zajęcia, warsztaty kształtujące umiejętności pracy w zespole -cały rok szkolny	Wychowawcy, Nauczyciele, specjaliści
2.	Umożliwienie prezentacji własnych zainteresowań, pasji i talentów	-włączanie uczniów w przygotowanie i przeprowadzanie zajęć zgodnie z ich predyspozycjami -angażowanie uczniów w konkursach, akcjach, kampaniach -zachęcanie uczniów do udziału w kołach zainteresowania -umożliwienie uczniom prezentacji swoich talentów (wystawy prac, występy, prezentacji podczas lekcji wychowawczych) - cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele
3.	Uświadomienie czynników pomagających i przekształcających w procesie uczenia się	-przeprowadzenie zajęć w ramach godzin wychowawczych -dbanie o sprzyjające warunki uczenia się podczas zajęć dydaktyczno-wychowawczych -cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele

4.	Zapoznanie uczniów ze specyfiką wybranych zawodów	<ul style="list-style-type: none"> -prezentacja zawodów na zajęciach dydaktyczno-wychowawczych- cały rok -wycieczki do zakładów pracy-od maja -uświadomienie roli zawodów, pracy w życiu człowieka (filmy, programy, książki, strony www) 	Wychowawcy, nauczyciele
5.	Informacje o potrzebach zasobach uczniów i ich predyspozycji oraz konieczności ich rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> -rozmowy -dyskusje -przekazanie informacji na radach pedagogicznych -analiza dokumentacji <p>Cały rok, koniec roku szkolnego</p>	Wychowawcy, nauczyciele specjaliści
6.	Wspieranie rodziców w procesie doradczym	<ul style="list-style-type: none"> -udzielania informacji na temat predyspozycji uczniów-wg potrzeb -kierowanie do specjalistów -cały rok -przekazanie informacji na temat struktury szkolnictwa (ulotki, afisze)- w trakcie rok -szkolenie dla rodziców odnośnie rekrutacji i szkół ponadpodstawowych –II semestr 	Wychowawcy nauczyciele, specjaliści, informatyk
7.	Pomoc w poznawaniu samych siebie	<ul style="list-style-type: none"> -zajęcia dotyczące samopoznania -rozmowy indywidualne- wg rozkładu nauczania, wg zapotrzebowania 	Psycholog, pedagog , doradca zawodowy

8.	Zaplanowanie działań szkolnego doradcy zawodowego.	Wrzesień	Doradca zawodowy, psycholog, pedagog
9.	Opracowanie dokumentów dotyczących wewnątrzszkolnego doradztwa zawodowego	Do końca września	Doradca zawodowy
10.	Przygotowanie programów nauczania oraz scenariuszy dla klas 1-3 oraz 4-6 , 7-8. Dostosowanie tematyki do wieku uczniów.	Sierpień/wrzesień	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog
11.	Spotkanie z uczniami klas 8 i omówienie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych- szkolenie dla uczniów na temat procedury-rekrutacji	Wrzesień,	Wychowawcy klas ósmych, M. Mańczyk -informatyk, doradca zawodowy
12.	Informacja o przebiegu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, rynek pracy, nowe trendy-szkolenie dla rodziców	II semestr	Doradca zawodowy, M. Mańczyk
13.	Utworzenie w szkolnej bibliotece Kącika Informacji Zawodowej. Gromadzenie materiałów dotyczących informacji zawodowej (prasa, informatory).	Cały rok	Doradca zawodowy, bibliotekarz
14.	Ogólnopolskiego Tygodnia Karier. Zaproszenie gości z UP, KP, PPP	Październik/listopad	Doradca zawodowy zaproszeni goście

15.	Udzielanie indywidualnych porad uczniom, rodzicom i wspieranie wychowawców w orientacji zawodowej uczniów.	Cały rok, wg. zapotrzebowania	Doradca zawodowy, psycholog, pedagog
16.	Informowanie o spotkaniach i udział uczniów w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych	Wiosna-maj, czerwiec	Doradca, wychowawcy, psycholog, pedagog
17.	Przeprowadzenie pogadank zawodoznawczych w klasach, zajęcia realizowane w oparciu o scenariusze dla poszczególnych bloków tematycznych,	Cały rok szkolny	Wychowawcy, doradca zawodowy
18.	Udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych, wyjazdy, edukacja teatralna. Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych	W trakcie roku szkolnego	Doradca zawodowy, Nauczyciele Pedagog, psycholog
19.	Klasyfikacja zawodów, czas i miejsce pracy- specyfika. Informacje o zawodach. Goście /rodzice, którzy omawiają swoje zawody.	Cały rok	Wychowawcy, doradca zawodowy Pedagog, psycholog
20.	Spotkania warsztatowe z uczniami, umiejętności i zainteresowania a osiągnięcia szkolne i stan zdrowia w świetle przyszłego zawodu np. Pielęgniarka szkolna, Policjantka	W trakcie roku szkolnego	Doradca zawodowy, goście

Regulamin został przyjęty na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 17 września 2018 r.